

Virsraksts: Noziedzīga nodarījuma kvalifikācija pēc Krimināllikuma 260.panta

Tēze: Lai iestātos kriminālatbildība pēc Krimināllikuma 260.panta, ir jākonstatē noziedzīga nodarījuma sastāva obligātās pazīmes, tajā skaitā tas, ka transporta līdzekļa vadītājs ir pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumus, ir iestājušās panta attiecīgajā daļā paredzētās sekas, cēloniskais sakars starp Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu un sekām, transporta līdzekļa vadītāja vaina Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanā un seku izraisīšanā.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas

Senāta Krimināllietu departamenta

2009. gada 6. novembra

LĒMUMS

Lietā SKK – 601/2009

(Krimināllieta Nr. 11520135506)

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents P.Gruziņš,

senators A.Freibergs,

senators V.Čiževskis

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar Rīgas Autotransporta prokuratūras prokurora A.Zariņa kasācijas protestu par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009.gada 3.septembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2008.gada 14.februāra spriedumu

S.J., personas kods [..],

atzīta par nevainīgu un attaisnota apsūdzībā pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas.

Pirmstiesas izmeklēšanas laikā S.J. tikusi celta apsūdzība par to, ka viņa, vadot transportlīdzekli, pārkāpusi ceļu satiksmes noteikumus kā rezultātā cietušajai nodarīti smagi miesas bojājumi.

Kā konstatēts pirmstiesas izmeklēšanā, noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos. S.J. 2006.gada 21.decembrī ap plkst. 9.42 vadījusi automašīnu Mazda Premacy v.n.z. [..] un braukusi ar to Rīgā pa Rēzeknes ielu no Lubānas ielas puses Piedrujas ielas virzienā. Uzsākot nogriešanās manevru pa kreisi uz Piedrujas ielu, lai turpinātu kustību pa Piedrujas ielu Pildas ielas virzienā, S.J., pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 4., 10. un 138.punkta prasības, nerīkojusies saskaņā ar šo noteikumu prasībām, nepievērsusi pietiekamu uzmanību ceļa situācijai un tās izmaiņām, sākusi veikt kreisā pagrieziena manevru, nepārliedzinoties par

drošību un par to, ka viņa neradīs traucējumus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, nebija devusi ceļu gājējai J.S., kura bija šķērsojusi Piedrujas ielas brauktuvi, tas ir brauktuvi, kurā nogriezās S.J. vadītā automašīna, no kreisās uz labo pusi, attiecībā pret automašīnas kustības virzienu. Tā rezultātā S.J. ar savas vadītās automašīnas priekšējo labo daļu uzbraukusi augstākminētajai gājējai. Minēto Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu un uzbraukuma gājējai rezultātā S.J. cietušajai J.S. nodarījusi smagus miesas bojājumus – galvas sejas daļas sasitumu ar deguna kaula lūzumu, ar plēstu penetrējošu brūci apakšlūpā, ar augšžokļa trīs priekšzobu traumatisku zudumu, kas pēc sava rakstura pieskaitāmi pie vidēja smaguma miesas bojājumiem. Bet rēta uz cietušās sejas apakšlūpas rajonā pieskaitīta pie neizlīdzināmām, līdz ar ko veido sejas izķēmojumu, ko tiesa atzinusi par smagu miesas bojājumu.

Iepriekšminētās apsūdzētās S.J. darbības pirmstiesas procesā kvalificētas pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu bija iesniegusi Rīgas Autotransporta prokuratūras prokurore E.Zariņa, norādot, ka spriedums ir nepamatots, nelikumīgs un tādēļ atceļams, jo tiesa pieļāvusi vairākus Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus, proti, pārkāpusi šī likuma 128.panta trešo daļu un 525.panta otro daļu. Apelācijas sūdzību bija iesniegusi cietusī J.S., lūdzot atcelt pirmās instances tiesas spriedumu pilnībā.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2009.gada 3.septembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi negrozītu.

Par apelācijas instances tiesas lēmumu kasācijas protestu iesniedzis Rīgas Autotransporta prokuratūras prokurors A.Zariņš. Prokurors lūdz Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009.gada 3.septembra lēmumu atcelt un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai.

Protesta iesniedzējs norāda, ka tiesa spriedumā atzinusi, ka uzbraukums cietušajai noticis ārpus Rēzeknes un Piedrujas ielu krustojuma, līdz ar to izdarīts secinājums, ka apsūdzētajai nepamatoti inkriminēts Ceļu satiksmes noteikumu 138.punkta prasību pārkāpums. Tiesa arī atzinusi, ka uzbraukums gājējai ir noticis brīdī, kas S.J. jau bija beigusī kreisā pagrieziena manevru.

Protesta iesniedzējs uzskata, ka pirmās instances tiesa attaisnojošo spriedumu ir balstījusi faktiski tikai uz autotehniskās ekspertīzes atzinumu par to, ka uzbraukums ir noticis ārpus krustojuma robežām. Apelācijas instances tiesa atsaucoties uz šo atzinumu kā attaisnošanas pierādījumu, vienlaikus citējusi eksperta R.M. liecības apelācijas instancē par to,

ka ceļus satiksmes negadījuma shēmā ir redzams, cik liels ir krustojuma noapaļojums un, ka gājēja konkrētajā vietā nedrīkstēja šķērsot ielu.

Tajā pašā laikā apelācijas instances tiesa neesot ņēmusi vērā tā paša eksperta liecināto apelācijas instances tiesas sēdē par to, ka attālumu, kur beidzas krustojuma robeža nevar pateikt, nav mērījis. Tāpat tiesa neesot ņēmusi arī vērā, ka eksperts ir pārkāpis savas kompetences robežas, iejaucoties juridisko zināšanu sfērā – eksperts sniedzis normatīvā akta – Ceļu satiksmes noteikumu skaidrojumu, norādot, kurš no ceļu satiksmes negadījuma dalībniekiem ir pārkāpis šo noteikumu prasības.

Prokurors uzskata, ka tiesa ignorējusi faktu, ka visas lietā pratinātās procesuālās personas ir norādījušas uz faktu, ka uzbraukums gājējai noticis Rēzeknes un Piedrujas ielu krustojumā kreisā pagrieziena manevra izpildes laikā. No apsūdzētās, cietušās un liecinieka J.A. liecībām izrietot, ka līdz uzbraukumam cietusī ir gājusi pa Rēzeknes ielas ietvi un turpinot kustību uz priekšu šķērsojusi Piedrujas ielas brauktuvi.

Pēc kasatora ieskata abu instanču tiesas ir ignorējušas Ceļu satiksmes noteikumu 22.punktu, kas uzliek gājējam par pienākumu šķērsot brauktuvi pa gājēju pārejām, bet, ja to nav - krustojumos pa ietvju vai nomaļu iedomāto turpinājumu. Kā konkrētajā gadījumā arī ir rīkojusies gājēja. Atsaucē uz Ceļu satiksmes noteikumu 27.punkta prasību pārkāpumu, ko pieļāvusi gājēja, esot nepamatota, jo šādi traktējot konkrēto normu, gājējiem vispār neesot atļauts šķērsot Piedrujas ielas brauktuvi.

Pirmās instances tiesa esot pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 525.panta prasības, nepamatoti piešķirot eksperta atzinumam augstāku ticamības pakāpi. Apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 128.panta prasību pārkāpumu, pretrunīgajām eksperta liecībām piešķirot augstāku ticamības pakāpi nekā citiem lietā savāktajiem pierādījumiem, turklāt neanalizējot šīs pretrunas eksperta liecībās.

Iebildumus kasācijas protestam iesniedzis apsūdzētās S.J. aizstāvis zvērināta advokāta palīgs Dz.Kauss.

Aizstāvis lūdz kasācijas protestu noraidīt, norādot, ka protestā pilnībā atkārtoti apelācijas protesta motīvi, kurus apelācijas instance tiesas savā lēmumā izvērtējusi. Protestā iekļautā norāde par Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumu esot deklaratīva un protestā veiktā pierādījumu analīze ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta trešo daļu, kas paredz, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus no jauna nevērtē.

Aizstāvis uzskata, ka apelācijas instances tiesas lēmums atbilst Kriminālprocesa likuma 564.panta prasībām, jo lēmumā iekļauti izsmeļoši pierādījumi, kas apstiprina apelācijas instances tiesas atzinumu. Pretēji prokurora viedoklim, pēc aizstāvja domām, tiesas rīcība bijusi pilnībā atbilstoša Kriminālprocesa likuma 128.panta otrajai daļai. No kasācijas protesta satura neesot iespējams izprast, kā izpaudusies tiesas neobjektivitāte.

Izskatījis krimināllietas materiālus rakstveida procesā, apsvēris prokurora A.Zariņa kasācijas protesta motīvus un iepazīties ar apsūdzētās S.J. aizstāvja iebildumiem kasācijas protestam, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts, bet kasācijas protests noraidāms.

Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesa, vēlreiz pārvērtējot visus lietā esošos pierādījumus, tajā skaitā apsūdzētās, cietušās, liecinieka un eksperta liecības, pamatoti ir atzinusi, ka apsūdzētās vaina viņai celtajā apsūdzībā nav pierādīta.

Kasācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt apelācijas instances tiesas atzinumu, ka apsūdzētās S.J. darbībās nav viņai inkriminēto Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu. Līdz ar ko nav konstatējams Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgā nodarījuma sastāvs.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 124.panta otro daļu kriminālprocesā ir pierādama noziedzīgā nodarījuma sastāva esamība vai neesamība, kā arī citi Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā paredzētie apstākļi, kuriem ir nozīme konkrēto krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā.

Lai iestātos kriminālatbildība pēc Krimināllikuma 260.panta, ir jākonstatē noziedzīga nodarījuma sastāva obligātās pazīmes, tajā skaitā tas, ka transporta līdzekļa vadītājs ir pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumus, ir iestājušās panta attiecīgajā daļā paredzētās sekas, cēloniskais sakars starp Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu un sekām, transporta līdzekļa vadītāja vaina Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanā un seku izraisīšanā.

Kā norādīts kasācijas protestā, apelācijas instances tiesa kā vienu no būtiskākajiem pierādījumiem, kas ir attaisnojošā sprieduma pamatā, norādījusi autotehniskās ekspertīzes atzinumā norādītās ziņas par faktiem, bet pretēji protestā norādītajam, tiesa šo pierādījumu ir vērtējusi kopumā un savstarpējā sakarībā ar pārējiem lietā esošajiem pierādījumiem.

Prokurors kasācijas protestā atsaucies uz, viņaprāt, pretrunām autotehniskās ekspertīzes eksperta R.M. liecībās. Senāts norāda, ka lietā šādas pretrunas nav konstatējamas, jo kā pamatoti norādīts apelācijas instances tiesas lēmumā, eksperts veicot ekspertīzi ir vadījies no tām ziņām par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem, kas fiksēti krimināllietas materiālos un eksperta kompetencē neietilpst kādu jaunu pierādījumu iegūšana. Eksperta rīcībā nav konstatējama kompetences robežu pārkāpšana, eksperts atzinumos ir sniedzis atbildes uz konkrētajiem tiesas uzdotajiem jautājumiem.

No eksperta atzinuma nepārprotami izriet, ka uzbraukums gājējai nav noticis krustojuma robežās, bet gan vietā, kas paredzēta apgrīšanās manevra veikšanai, jau ārpus krustojuma robežām.

Pretēji prokurora viedoklim, ka abu instanču tiesas neesot ņēmušas vērā Ceļu satiksmes noteikumu 22.punktu, Senāta Krimināllietu departaments konstatē, ka apelācijas instances tiesa savā lēmumā ir norādījusi, ka no lietas materiāliem nav redzams, kur atrodas ietves iedomātais turpinājums, par ko ir runa minētajā normā. Kā pirmās instances tiesa, tā apelācijas instances tiesa konstatējušas, ka uzbraukums gājējai ir noticis ārpus Rēzeknes un Piedrujas ielu krustojuma, ka tas ir noticis brīdī, kad S.J. jau bija beigusi kreisā pagrieziena manevru.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums atbilst Kriminālprocesa likuma 525.panta otrajā daļā noteiktajam, jo šī lēmuma motīvu daļā ir norādīts apsūdzētās attaisnošanas pamats un pierādījumi, kas to apstiprina. Tāpat, Krimināllietu tiesas kolēģija, izskatot lietu, nav pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 564.panta ceturtais daļas prasības.

Senāts konstatē, ka kasācijas protestā daļēji atkārtoti apelācijas protesta motīvi, kurus apelācijas instances tiesa jau izvērtējusi un kurus departamentam nav pamata apšaubīt, kā arī lūgts pārvērtēt pierādījumus, kas atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569.panta trešajai daļai neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Kasācijas instances tiesa uzsver, ka lietā esošo pierādījumu novērtēšana piekrīt tiesai, kas izspriež lietu pēc būtības. Jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir pietiekoši apsūdzētā vainīguma nodibināšanai vai nav pietiekoši, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms.

Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, nav pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumus un Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus Kriminālprocesa likuma 574. un 575.panta izpratnē, tāpēc tiesas nolēmuma atcelšanai nav tiesiska pamata.

Pamatojoties uz iepriekš norādīto un vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585., 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009.gada 3.septembra lēmumu atstāt negrozītu, bet iesniegto kasācijas protestu noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.